

BẢN MÌNH THAY ĐỔI RỒI

MÌNH YÊU CÁI BẢN MÌNH

Câu chuyện truyền thông phòng, chống buôn bán người

Lời: Hoàng Đức & Edlab

Minh họa: KimNhile

SINH ĐANG GIỚI
YOUNG DAN TỘC THIẾU SỐ & MẸN NỮ
CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA ĐTTT & MN

**NHÀ XUẤT BẢN
PHỤ NỮ VIỆT NAM**

BẢN MÌNH THAY ĐỔI RỒI

MÌNH YÊU CÁI BẢN MÌNH

Câu chuyện truyền thông
phòng, chống buôn bán người

Lời: Hoàng Đức & Edlab

Minh họa: KimNhiLe

Nhà xuất bản Phụ nữ Việt Nam

LỜI NÓI ĐẦU

Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14/10/2021 gồm 10 Dự án thành phần, trong đó giao Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam chủ trì Dự án 8 “Thực hiện Bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em” tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

Với mục tiêu “Nâng cao nhận thức, thay đổi định kiến giới; chăm lo, giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em”, Dự án 8 gồm 4 nội dung can thiệp với các hoạt động chính:

- Tuyên truyền, vận động thay đổi “nếp nghĩ, cách làm” góp phần xóa bỏ các định kiến giới và khuôn mẫu giới trong gia đình và cộng đồng, những tập tục văn hóa có hại và một số vấn đề xã hội cấp thiết cho phụ nữ và trẻ em.
- Xây dựng và nhân rộng các mô hình thay đổi “nếp nghĩ, cách làm” nâng cao quyền năng kinh tế cho phụ nữ, thúc đẩy bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết của phụ nữ và trẻ em.
- Đảm bảo tiếng nói và sự tham gia thực chất của phụ nữ và trẻ em trong các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội của cộng đồng, giám sát và phản biện, hỗ trợ phụ nữ tham gia lãnh đạo trong hệ thống chính trị.
- Trang bị kiến thức về bình đẳng giới, kỹ năng thực hiện lồng ghép giới cho cán bộ trong hệ thống chính trị, già làng, trưởng bản, chức sắc tôn giáo và người uy tín trong cộng đồng.

Bộ sách *Bản mình thay đổi rồi* gồm 5 cuốn là các câu chuyện truyền thông thay đổi định kiến giới và khuôn mẫu giới thuộc Dự án 8 do Nhà xuất bản tổ chức xuất bản được viết dưới dạng các câu chuyện gần gũi, dễ hiểu với đồng bào các dân tộc:

1. *Mình yêu cái bản mình* (Câu chuyện truyền thông phòng, chống buôn bán người);
2. *Học cái chữ vui quá!* (Câu chuyện truyền thông bình đẳng giới về học vấn cho phụ nữ và trẻ em gái);
3. *Cái nhà mình to đẹp quá!* (Câu chuyện truyền thông hỗ trợ phụ nữ học nghề, làm kinh tế);
4. *Cái bụng mình vui quá!* (Câu chuyện truyền thông về hôn nhân gia đình và Chăm sóc sức khỏe sinh sản);
5. *Cái vợ mình giỏi lắm!* (Câu chuyện truyền thông về bình đẳng giới và phòng chống bạo lực gia đình).

Bộ sách giúp phụ nữ và trẻ em, cán bộ ở cơ sở nói chung, trong đó có cán bộ Hội Phụ nữ triển khai tốt các nội dung tuyên truyền “Thực hiện Bình đẳng giới và giải quyết những vấn đề cấp thiết đối với phụ nữ và trẻ em” tại vùng đồng bào dân tộc và miền núi. Hy vọng bộ sách sẽ góp phần thay đổi những hủ tục, tập tục lạc hậu đồng thời khuyến khích, phát huy các giá trị tiến bộ dành cho phụ nữ, trẻ em vùng dân tộc và miền núi.

Xin trân trọng giới thiệu đến bạn đọc.

Nhà xuất bản Phụ nữ Việt Nam

¹Bộ sách *Câu chuyện truyền thông thay đổi định kiến giới và khuôn mẫu giới* thuộc Dự án 8 do Nhà xuất bản tổ chức xuất bản năm 2022 gồm 4 cuốn: **Việc nhà là của chung** – Cùng chia sẻ, cùng tiến bộ, cùng hạnh phúc; **Em muốn được tới trường** – Trẻ em gái và trẻ em trai đều có quyền được đi học; **Nhà hai nóc** – Phụ nữ cũng có thể làm kinh tế, cùng xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc; **Thì ra mình cũng làm được** – Mỗi người đều có tiềm năng, thế mạnh để học tập, thành công và hạnh phúc.

“Một trong những điều kỳ diệu mà con có thể quan sát thấy trong
giới tự nhiên là các cuộc di cư.”

Cá hồi là một trong những loài động vật có cuộc di cư ấn tượng nhất trong giới tự nhiên. Chúng có thể di chuyển một hành trình lên đến 3.800km trong suốt cuộc đời. Những chú cá hồi sinh ra ở vùng nước ngọt, sau đó di cư ra biển, rồi di chuyển ngược lại nơi chúng đã được sinh ra để đẻ trứng. Những quả trứng nở ra những chú cá hồi con, tiếp tục hành trình ngoạn mục mới.

Hằng năm, loài bướm vua (hay còn gọi là bướm Monarch) lại có một cuộc di cư với quy mô lớn tới hàng tỷ con. Chúng di chuyển từ Canada về hai phía Nam Mỹ rồi lại trở về Canada vào mùa hè. Ba, bốn thế hệ bướm vua thay phiên nhau, tiếp sức để cả đàn hoàn thành chặng đường dài chừng 3.000km này.

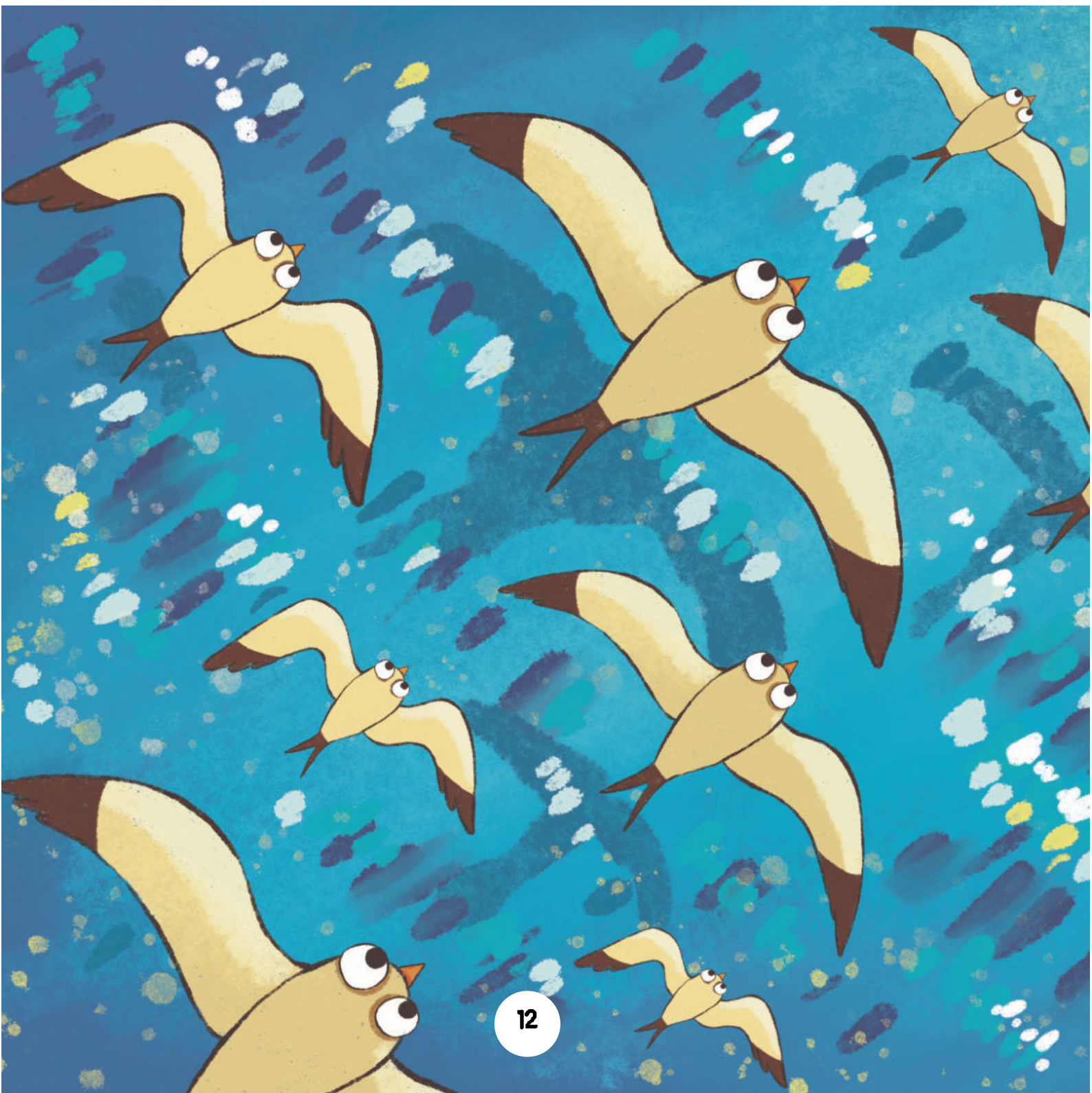

Chuồn chuồn ngô (tên khoa học là *Pantala Flavescens*) là một loài vật bé nhỏ, với thân dài không quá 4cm nhưng nương theo gió mùa, loài vật này có thể di chuyển một chặng đường dài khoảng 14.000-18.000km từ Ấn Độ sang Nam Phi và quay trở lại. Đây là loài có cuộc di cư lớn nhất trong giới côn trùng.

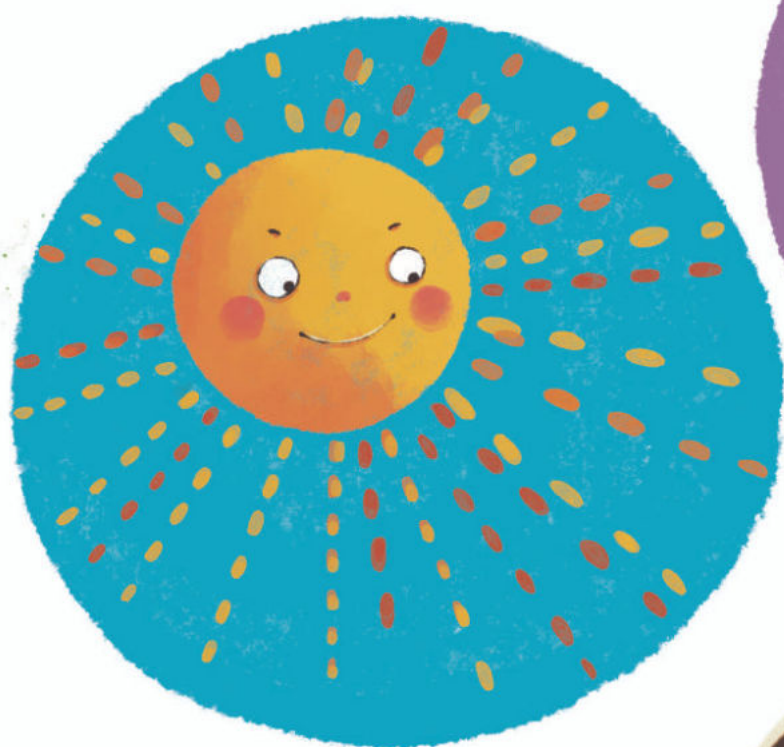

Nhạn biển Bắc Cực cũng là một loài vật bé nhỏ, chỉ nặng 113 gram nhưng chính là quân quân của hành trình di cư. Loài chim nhỏ bé này bay khoảng 71.000km theo đường zic zắc từ Bắc Cực đến Nam Cực và trở về. Trung bình, loài nhạn biển này sống 30 năm, như vậy, loài chim này sẽ bay tổng cộng khoảng 2.4 triệu km, tương đương ba chuyến bay từ Trái Đất đến Mặt trăng và trở về.

“Bố ơi, con người có di cư như
các loài động vật không ạ?”

“Con người cổ di cư con ạ. Những con người hiện đại cổ xưa nhất (Homo Sapiens) đã di cư từ hàng ngàn năm trước. Tổ tiên của loài người đã vượt núi, sa mạc và đại dương để tới châu Phi. Đến nay, các nhà khảo cổ học đã tìm thấy nhiều bằng chứng chỉ ra rằng từ châu Phi, con người đi tới những nơi khác nhau trên khắp hành tinh.”

“Tại sao tổ tiên của
loài người lại rời khỏi
châu Phi hả bố?”

“Những cuộc di cư của con người được diễn ra trên quy mô lớn và vô cùng phức tạp. Một số người cho rằng con người di cư khỏi châu Phi vì biến đổi khí hậu, một số khác lại cho rằng họ đi theo hành trình di cư của các loài động vật - nguồn thức ăn của họ. Các nhà khoa học vẫn đang tìm câu trả lời cho câu hỏi này.”

“Con biết rồi, người
Việt Nam chúng ta
cũng có di cư, bố nhỉ?”

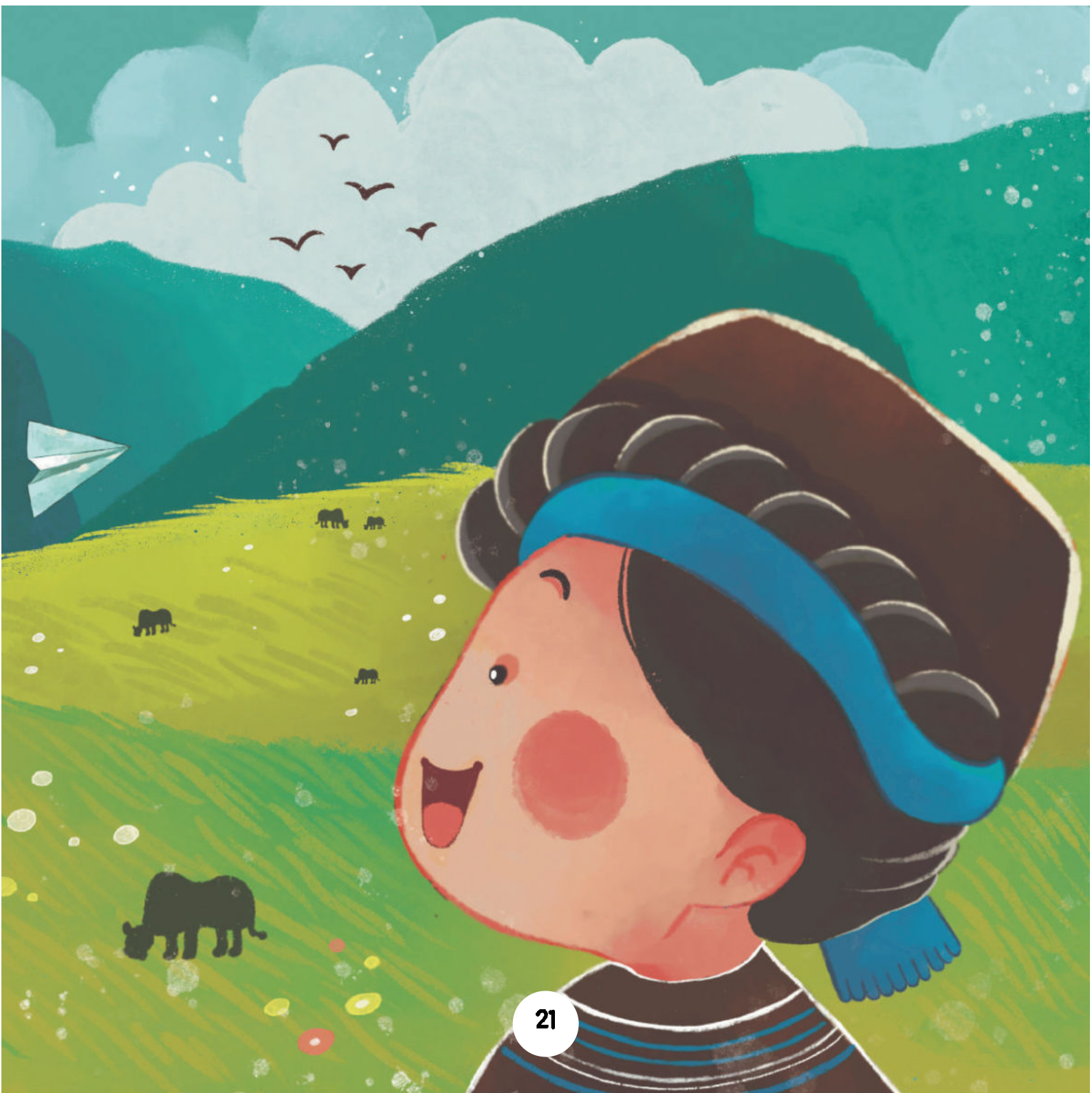
“Đúng vậy!”

Cuộc điều tra quốc gia về di cư trong nước của Tổng cục Thống kê (2016) ước tính có khoảng 12,4 triệu người di cư nội địa ở Việt Nam từ năm 2010 đến năm 2015, chiếm 13,6% tổng dân số. Đặc biệt, từ 1994 đến 2015, số lượng người di cư là nữ giới không ngừng tăng lên, và chiếm hơn một nửa số người di cư nội địa ở Việt Nam.

A stylized illustration of a landscape. In the foreground, there are rolling green hills with small yellow and pink flowers. A blue river flows through the middle ground, winding between dark green mountains. Several white paper airplanes are flying in the sky above the river. A few small black birds are also visible in the sky. The background features large, soft, white clouds against a light blue sky.

“Tổ tiên của người Hà Nhì chúng ta cũng là những người di cư. Người Hà Nhì gốc là người Khương, di cư từ cao nguyên Tây Tạng xuống phía Nam từ cách đây khoảng 1700 năm. Tộc người của chúng ta có mặt tại Việt Nam khoảng thế kỷ thứ 8 sau Công Nguyên. Những cuộc di cư chủ yếu diễn ra vào khoảng 300 năm trước.”

Trong thời đại ngày nay, những cuộc di cư của đồng bào dân tộc thiểu số thường là:

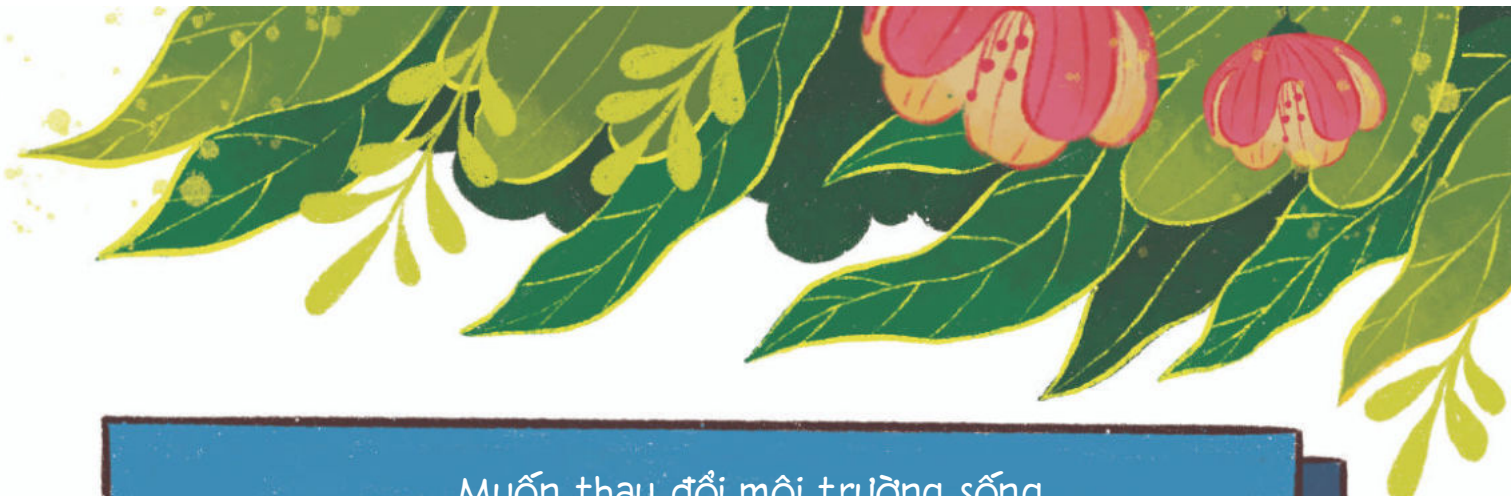
Cần có việc làm và thu nhập tốt hơn ở các khu công nghiệp.

Không có công việc phù hợp tại địa phương.

Thiếu cơ hội phát triển bản thân.

Mong muốn tương lai của con cái tốt đẹp hơn.

Muốn thay đổi môi trường sống.

Đi theo bạn bè/người yêu.

Tìm cơ hội kết hôn tốt hơn.

Không muốn kết hôn sớm.

“Các loài động vật khi di cư có thể dừng chân và nghỉ ngơi có khi ở cành cây, có khi ở bờ sông, ngọn cỏ. Chúng có thể tìm kiếm thức ăn trong suốt quá trình di cư.

Con người khi di cư thì gặp nhiều khó khăn hơn.
Chúng ta cần nhà để ở, cần thức ăn và nước uống. Đặc biệt là phụ nữ,
trẻ em khi di cư sẽ gặp nhiều khó khăn như thiếu chỗ ở an toàn, thiếu
việc làm, dễ bị bạo hành và phân biệt đối xử, nhất là có thể trở thành
nạn nhân của nạn buôn bán người...”

Ở Việt Nam, phụ nữ dễ bị bạo lực giới,
kỳ thị và phân biệt đối xử trước khi di cư.

Trong quá trình di cư:

* Tỷ lệ nữ giới không thể thích nghi với nơi
ở mới hoặc đối mặt với việc không có việc
làm/thu nhập/nhà cửa cao hơn nam giới;

-
- * Phụ nữ thường làm các công việc tự do với mức lương thấp và không có Bảo hiểm Xã hội do tỉ lệ phụ nữ có trình độ học vấn và đào tạo kĩ thuật vẫn thấp hơn nam giới;
 - * Theo UN Women, 60% nữ giới di cư không sử dụng bất kì biện pháp tránh thai nào.

“Con gái à, mấy năm nữa thôi, khi con lên cấp 3, con sẽ học ở một ngôi trường mới và bắt đầu cuộc sống xa gia đình, xa thôn bản nhỏ bé này. Rồi trong quãng thời gian trưởng thành sau này của con, có thể con sẽ mong muốn đến những vùng đất khác nữa. Con hãy chuẩn bị một hành trang thật kĩ nhé:

- * Lập một kế hoạch: Con muốn đi đâu? Nơi nào? Đi bao lâu? Cần chuẩn bị những gì? Khi nào bắt đầu? Quy định của nơi đó là gì?
- * Tính toán kỹ lưỡng từ những thông tin con có: Đi theo chương trình nào? Có phải đóng phí không?
- * Tìm hiểu thông tin từ các nguồn tin cậy: Các trang thông tin về các chương trình lao động được chính phủ phê chuẩn.
- * Chuẩn bị các giấy tờ hợp lệ.
- * Tìm hiểu cách thức liên lạc với nơi con ký hợp đồng”.

QĐ. Hoàng Sa

QĐ. Trường Sa

“Nếu con ra nước ngoài, chỉ khi đi bằng con đường hợp pháp thì mới an toàn. Hãy tìm hiểu kỹ nơi đến học là nơi an toàn, nơi tuyển dụng lao động có tu cách pháp nhân được phép tuyển dụng lao động và đảm bảo con làm việc hợp pháp và được cấp phép làm việc ở nước ngoài. Đừng để mình trở thành nạn nhân của lạm dụng, bóc lột và xâm hại.”

“Con hãy nhớ, người Hà Nhì chúng ta có câu “Lạ Khố Khố Hủ Chà” (nghĩa là Ngôi nhà là quan trọng nhất). Gia đình, bản làng là nơi chúng ta gắn bó từ khi sinh ra đến khi chết đi. Đi rồi hãy trở về xây dựng bản làng và quê hương con nhé!”

Thông tin liên lạc

Khi phát hiện hoặc nghi ngờ hiện tượng mua bán người, mình sẽ trình báo cho ai?

- Công an xã, huyện gần nhất
- Bộ đội biên phòng, cảnh sát biển
- Ủy ban Nhân dân cấp xã, hoặc các cơ quan đoàn thể địa phương
- Các tổ chức hỗ trợ nạn nhân gần nhất
- Gọi 111 - Đường dây nóng về phòng, chống mua bán người
- Gọi 113 - Cảnh sát Việt Nam
- Gọi 069 234 8560 - Cục cảnh sát hình sự
- Gọi 098 848 8000 - Điện thoại/Zalo hỗ trợ phòng, chống mua bán người của Pacific Links Foundation

Nếu mình đang sống ở nước ngoài và cần sự hỗ trợ, mình sẽ liên lạc ở đâu?

Cơ quan đại diện Việt Nam hoặc Đại sứ quán Việt Nam ở các nước sở tại

Gọi +84 981 848 484 - Tổng đài Bảo hộ công dân Việt Nam tại nước ngoài

Gọi +84 988 488 000 - Điện thoại/Zalo hỗ trợ phòng, chống MBN của Pacific Links Foundation

CÁCH GỌI ĐIỆN TỪ NƯỚC NGOÀI

SỐ ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG

00 + Mã quốc gia + Số điện thoại (bỏ đi số 0 đầu tiên)

Ví dụ: gọi Tổng đài Bảo hộ công dân Việt Nam, bấm: 00 84 981 848 484

SỐ ĐIỆN THOẠI CỐ ĐỊNH

00 + Mã quốc gia + Mã vùng + Số điện thoại (bỏ đi số 0 đầu tiên)

Ví dụ: gọi số điện thoại để bàn ở TP.HCM bấm: 00 84 28 3*****

MỘT SỐ LƯU Ý

Bạn nên mua SIM điện thoại tại nước sẽ đến. Vì SIM điện thoại mang từ Việt Nam sẽ không hoạt động ở nước ngoài.

Bạn nên có điện thoại thông minh để sử dụng các ứng dụng nghe, gọi, nhắn tin miễn phí: Facebook, Viber, Skype, WhatsApp, v.v.

Kiến thức, kỹ năng cần trang bị

Làm thế nào để bảo vệ bản thân trước nạn mua bán người và di cư an toàn?

Bạn cần tìm hiểu và trang bị cho chính mình về:

Kiến thức về nạn mua bán người

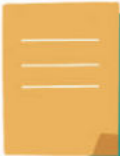
Thông tin về kênh tuyển dụng lao động

Thông tin về công việc được giới thiệu

Thông tin về luật, chính sách và các thủ tục giấy tờ của nước sẽ đến

Thông tin về mức sống, mức lương trung bình, chi phí sinh hoạt, văn hóa, ngôn ngữ, dịch vụ y tế, v.v.

Thông tin về chi phí giới thiệu/ môi giới việc làm

Quản lý chi tiêu hiệu quả

Nếu có nhu cầu tìm việc làm, mình nên tìm ở đâu?

Bạn có thể tìm đến:

Trung tâm giới thiệu việc làm (GTVL) trực thuộc Sở hoặc Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội tại địa phương.

Sân giao dịch việc làm do trung tâm GTVL của địa phương tổ chức.

Các nhà máy/xí nghiệp tại địa phương đang tuyển dụng lao động.

Các công ty/doanh nghiệp GTVL được cấp phép bởi Bộ hoặc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, Cục quản lý lao động ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ VIỆT NAM

39 Hàng Chuối - Hà Nội

ĐT: (024) 39717979 - 39717980 - 39710717 - 39716727 - 39712832

Fax: (024) 39712830

E-mail: nxbphunu@vnn.vn

Website: www.nxbphunu.com.vn

Chi nhánh:

16 Alexandre de Rhodes - Q. I - TP Hồ Chí Minh. ĐT: (028) 38234806

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập KHÚC THỊ HOA PHƯỢNG

Biên tập: Nguyễn Thị Hòa Bình

Vũ Thị Phương

Bìa: KimNhiLe

Sửa bản in: Anh Đào

In 9.650 cuốn khổ 20x20cm tại Nhà in Hội LHPN Việt Nam, Phú Thị, Gia Lâm, Hà Nội.

Giấy xác nhận KHXB số: 4603-2023/CXBIPH/12-106/PN ký ngày 13/12/2023.

Giấy QĐXB số: 1387/QĐ-PNVN.

ISBN 978-604-56-6537-4

In xong và nộp lưu chiểu quý IV năm 2023.